

800 ГОДИНА СРПСКЕ МЕДИЦИНЕ

ДРУГИ СОКОЛСКИ ЗБОРНИК

СРПСКО ЛЕКАРСКО ДРУШТВО

800 ГОДИНА СРПСКЕ МЕДИЦИНЕ
Зборник радова Четвртог научног скупа 800 година
српске медицине

Издавач
СРПСКО ЛЕКАРСКО ДРУШТВО
Џорџа Вашингтона 19
Београд

За издавача
Академик Радоје Чоловић

Штампа
ПОЛИГРАФ
Милана Решетара 14
Београд

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

61(091)(491.11)(082)

НАУЧНИ скуп 800 година српске медицине (4 ; 2013 ; Соко Град)
[Зборник радова Четвртог научног скупа] 800 година српске медицине,
[Соко Град, 6. до 9. јуна 2013. године] / [уредници Брана Димитријевић,
Зоран Вацић]. – Београд : Српско лекарско друштво, 2013 (Београд :
Полиграф). – 448 стр. : илустр. ; 24 cm

Тираж 200. – Стр. 9–11: Уводна реч / Брана Димитријевић. – Напомене и
библиографске референце уз текст. – Summaries. – Библиографија уз сваки
рад.

ISBN 978-86-6061-039-5

а) Медицина – Историја – Србија – Зборници
COBISS.SR-ID 201078028

САДРЖАЈ

Брана Димитријевић Уводна реч	9
Миле Игњатовић Врхунски домети српске хирургије у балканским ратовима	13
Александар С. Недок Колера у српској војсци за време балканских ратова 1912-1913	35
Снежана Вељковић Др Рудолф Једличка, чешки хирург у Војној болници у Београду	45
Милан Радовановић Одлазак британских медицинских мисија у јесен 1915 године	55
Брана Димитријевић Од Јелака до Београда (и Новог Сада) – из ратног дневника 1918. године госпођице Корбет	71
Наташа Павловић Странкиња командант јединице на фронту	79
Мира Л. Говорчин, Владимир Сакач, Милица Марјановић, Горан Младеновић Мисионарка Црвеног крста и пријатељ српског народа – Катарина Клара Штурценегер	91
Јован Максимовић, Марко Максимовић Учешће лекара пречана у раном српском цивилном и војном санитету	99
Радмила Гудовић, Синиша Бабовић, Биљана Срдић Галић Прилог биографији др Ђорђа Мушицког	127
Душан Дабовић, Владимир Бурсаћ Рад др Јована Машина на сузбијању говеђе куге у Кнежевини Србији	141

СТРАНКИЊА – КОМАНДАНТ ЈЕДИНИЦЕ НА ФРОНТУ

Наташа Павловић
Машински факултет Краљево

Сажетак

Госпођа Мејбл Синклер Стобарт је априла 1915. стигла у Србију као вођа Треће јединице Српског потпорног фонда. Њена јединица је успоставила „болницу под шаторима“ у Крагујевцу. Чувши да у селима и мањим местима нема лекара, госпођа Стобарт је почела да организује диспанзере. Од јула до септембра 1915. године отворени су диспанзери у Наталинцима, Лапову, Руднику, Витановцу, Рековцу и Овчар Бањи. Ова помоћ занемареном сеоском становништву била је најдрагоценији допринос госпође Стобарт српском народу. Крајем септембра 1915. госпођа Стобарт је замољена да се са делом своје јединице прикључи српској војсци као „летећа пољска болница“ на фронту. Прихватила је позив и преузела одговорност и команду над јединицом са званичним називом „Прва српско-енглеска пољска болница (фронт) – командант госпођа Стобарт“. Након повлачења кроз Црну Гору, ово је била једина колона која је стигла на крајње одредиште без жртава и дезертера.

Кључне речи: Српски потпорни фонд, Крагујевац, диспанзери, летећа пољска болница, повлачење

A FOREIGN WOMAN – COMMANDANT OF A UNIT AT THE FRONT

Summary

In April 1915, Mrs Mabel St. Clair Stobart arrived in Serbia as the administrator of the Third Unit of the Serbian Relief Fund. Her unit established a canvas hospital in Kragujevac. Having heard that in the villages and small places there were no doctors, Mrs Stobart began to organize dispensaries. From July to September 1915, the dispensaries in Natalinci, Lapovo, Rudnik,

